

Schyłek PRL i upadek komunizmu w Polsce

Autor: Anna Wnuk

1. **INFORMACJE WSTĘPNE:** *klasa III gimnazjum, przedmiot wiedza o społeczeństwie, czas lekcji 90 minut.*
2. **TEMAT LEKCJI:** *Schyłek PRL i upadek komunizmu w Polsce*
3. **CELE LEKCJI:**
  - poprawne posługiwanie się pojęciami tj. stan wojenny, NSZZ „Solidarność”, OPZZ, okrągły stół, pluralizm polityczny,
  - określenie czasu wydarzeń, tj. wprowadzenie stanu wojennego, pacyfikacja strajku w kopalni „Wujek”, pielgrzymki Jana Pawła II do Polski, negocjacje w Magdalence,
  - omówienie roli postaci: Wojciecha Jaruzelskiego, ks. Jerzego Popiełuszki, gen. Czesława Kiszczaka, Mieczysława Rakowskiego,
  - opisanie okoliczności wprowadzenia w Polsce stanu wojennego oraz ocena zasadność i skutki tej decyzji,
  - omówienie działalności opozycji w okresie stanu wojennego,
  - analiza sytuacji gospodarczej w Polsce w latach 80-tych,
  - przedstawienie okoliczności, w których doszło do podjęcia negocjacji między przedstawicielami władzy i rozpoczęcia rozmów.
  - refleksje o przyczynach upadku ustroju totalitarnego w Polsce w 2 połowie 1989 r.
4. **METODY:**
  - metoda aktywizująca - drzewko decyzyjne: Czy wprowadzenie stanu wojennego było konieczne,
  - elementy wykładu,
  - praca z tekstem źródłowym.
5. **FORMY PRACY:**
indywidualna, grupowa, zbiorowa.
6. **ŚRODKI DYDAKTYCZNE:**
Materiały z Akademii Letniej Gdańsk 2016.

- Materiały Łukasza Skupnego: scenariusz warsztatów nr 2 „Proszę Państwa, 4 czerwca 1989 r. skończył się w Polsce komunizm”, Źródło 3 – Notatki gen. Wiktora Anoszkina z rozmowy tow. Wiktora G. Kulikowa z tow. Wojciechem Jaruzelskim w dniu 9 grudnia 1981 r., źródło nr 4 – Koncepcje powołania nowych partii politycznych, źródło nr 5- Ocena sytuacji w kraju opracowana przez Zespół Analiz MSW 24 czerwiec 1988, źródło nr 6- 1989 luty 13, Moskwa – Szyfrogram ambasadora PRL w Moskwie Włodzimierza Natorfa dotyczący reakcji radzieckich na rozpoczęcie obrad okrągłego stołu,
- Materiały przekazane przez Krzysztofa Kornackiego - Film Juliusza Machulskiego „Sushi” .

7. PRZEBIEG LEKCJI:

Faza wprowadzająca:

- Czynności organizacyjne, podanie tematu i celów lekcji.
- Uczniowie odpowiadają na pytanie: Jak żyło się w PRL-u i czy były szanse na upadek komunizmu w Polsce?

Faza realizacyjna:

- Nauczyciel wprowadza uczniów w tematykę zajęć. W trakcie krótkiego wkładu przypomina cechy życia w PRL-u i działania opozycji zmierzające do zmian. Ochotnicy prezentują swoje odpowiedzi.
- Analiza tekstów źródłowych, wnioski uczniów oraz elementy wykładu nauczyciela,
- Uzupełnianie schematu drzewka decyzyjnego dotyczącego problemu wprowadzenia stanu wojennego,
- Dyskusja uczniów pod kierunkiem nauczyciela. Omówienie ówczesnej sytuacji gospodarczej w Polsce,
- Prowadzący w trakcie krótkiego wykładu opisuje sytuację w kraju po zniesieniu stanu wojennego. Zwraca uwagę na prześladowania opozycji, wzrost znaczenia osoby Lecha Wałęsy oraz zmiany na szczytach władzy i podjęte przez komunistów kolejne próby reform.

Faza podsumowująca:

Nauczyciel inicjuje krótką dyskusję na temat słuszności podjęcia rozmów między przedstawicielami opozycji i władzy. Różnic życia w okresie PRL i po 1989 r. Obejrzenie filmu „Sushi” J. Machulskiego. Podsumowanie zajęć.